

P. DE ZEEUW J. Gzn.

Gouden herinneringen

Bij de 75ste
verjaardag
van Hare
Koninklijke
Hoogheid
Prinses
Wilhelmina

1880 — 31 AUGUSTUS — 1955

WANNEER H.K.H. Prinses Wilhelmina op de laatste dag van Augustus, door Gods gunst, haar 75ste verjaardag zal vieren, overtreft zij in leeftijd al haar voorvaderen.

Hier zijn de cijfers om dit te bewijzen:

Prins Willem I werd 51 jaar, Maurits 58, Frederik Hendrik 63, Prins Willem II 26, Prins Willem III 51, Prins Willem IV 40, Prins Willem V 58, Koning Willem I 73, Koning Willem II 57 en Koning Willem III 73. En de stammoeder van het Oranjehuis, Juliana van Stolberg, haalde 74 jaar. Aan deze bijzonderheid kan nog een tweede worden toegevoegd, n.l. deze, dat Koningin Wilhelmina ook het langst van allen heeft geregeerd.

Toen ze een meisje was van 18 jaar kwam het volle gewicht van de regeringsverantwoordelijkheid op haar schouders te rusten. Maar zij aanvaardde

deze taak als een echte Oranje: „Op God vertrouwende en met de bede, dat Hij mij sterke, aanvaard ik de regering,” zo sprak zij op 6 September 1898.

En dat deze woorden geen gelegenheidsfrase waren, is gebleken in heel haar lange regeringstijd. Telkens weer, vooral in dagen van grote nood, gaf zij uiting aan haar onwankelbaar Godsvertrouwen.

Gedurende een halve eeuw bleek zij te zijn een vrouw van het woord en van de daad. Reeds direct in 1900 is het op haar initiatief, dat de kruiser Gelderland naar Zuid-Afrika wordt gezonden, om President Paul Kruger veilig naar Europa over te brengen. Nog leeft de dankbare herinnering aan deze kloeke daad voort in het hart van het volk van Zuid-Afrika. En de gezant van dat land, Dr van Broekhuizen, maakte nog in 1938, dit feit memorerend, de schalkse opmerking, dat H.M. Koningin Wilhelmina in 1900, de enige man was onder de vorsten van Europa.

Als in 1914 de eerste wereldoorlog uitbreekt, is het Koningin Wilhelmina, die onverwijd de mobilisatie gelast. Zij bezoekt geregeld de troepen, te voet of te paard en houdt zich op de hoogte van alles wat het leger betreft. Zij is een vorstin van de daad, als zij zegt tot minister Treub: „Meneer Treub, de mensen moeten geholpen worden!” en zij geeft daarbij de stoot tot de oprichting van het Kon. Nat. Steuncomité; maar zij is tevens de vorstin van het woord, als zij in haar Kerstgroet van 1914 de harten van duizenden terneergeslagen mensen wijst op het Kindeke in de kribbe.

De watersnood van 1916 teistert ons land en weer is het Koningin Wilhelmina, die in de getroffen gebieden troost brengt door haar koninklijke belangstelling. Waar zij zelf niet heen kan gaan, gaat in haar plaats haar gemaal Prins Hendrik, die de ere naam van „de vriend van ons volk” ten volle heeft verdiend.

Wanneer de oorlog ten einde is, zegt de Koningin tot haar volk: „Wij zijn veilig geweest in Gods hand! Wij voelen, dat Zijn leiding aan onze historie gegeven, opnieuw is bevestigd.”

Wanneer dan een revolutionaire macht het waagt de schennende hand uit te steken naar kroon en troon, steekt er een storm van verontwaardiging op in ons land. Duizenden pas gemobiliseerde soldaten springen in de trein en rijden naar Den Haag, om dit onheil te keren en

Bij de doop van Prinses Irene.

H.M. Koningin Wilhelmina met
H.K.H. Prinses Juliana in 1909.

de betoging op het Malieveld wordt één geweldige manifestatie van de liefde van het Nederlandse volk voor zijn vorstin. De paarden worden afgespannen van het rijtuig, waarin de Koningin met Prins Hendrik en Prinses Juliana heeft plaats genomen en getrokken door honderden handen rijdt de vorstelijke familie door de residentie.

Merkwaardig is het, dat Koningin Wilhelmina altijd het juiste woord wist te kiezen. Lees er de bundel „Vorstin en Volk” maar op na. Al haar redevoeringen zijn daar bijeengebracht. — Gevleugeld zijn haar woorden geworden, die zij sprak in het najaar van 1933 in het stadion te Amsterdam, toen in Duitsland Hitler rijkskanselier was geworden. „Wij willen onszelf zijn en blijven!” sprak zij. En dat deze woorden oprecht gemeend waren, bleek duidelijk tijdens de oorlog, die in 1940 ook over ons land kwam. De herinneringen aan die oorlog zijn nog vers. Maar ze moeten toch bij deze verjaardag even genoemd worden. Het was met tegenzin, dat de Koningin ons land verliet en er was heel veel overredingskracht van de ministers voor nodig, om haar tot dit besluit te brengen. Maar toen eenmaal vaststond, dat er geen andere weg mogelijk was, ging zij die weg „als een goed instrument”, met het vaste voornemen, ginds in Londen de oorlog voort te zetten, totdat het „zwaar tempeest” zou zijn verdreven.

Hoe zwaar Londen ook werd gebombardeerd, zij verliet de stad niet, zij bleef op haar post, zelfs toen haar eigen woning werd bestookt.

En telkens weer hoorden we haar sonore stem door de (clandestiene) radio en haar woorden waren die van een echte Oranje: troostend en bemoedigend.

Ofschoon zij nooit in een vliegtuig had gezeten, stapte zij onverschrokken in een bommenwerper en stak zij de Atlantische Oceaan over, om in het verre Amerika de belangen van haar land te verdedigen.

Koningin Wilhelmina stond als een rots in de branding en naast God, was de hoop van het Nederlandse volk op haar gevestigd.

Toen eindelijk het uur van de bevrijding was aangebroken, (5 Mei 1945), sprak de Koningin: „Onze taal heeft geen woorden voor hetgeen in ons aller hart omgaat in deze ure van bevrijding van geheel Nederland. Eindelijk zijn we weer baas op eigen erf en in eigen haard!”

Het bestek van dit artikel laat niet toe, meer herinneringen op te halen. Dit behoeft ook niet. Wat naar voren gebracht werd, was voldoende om te doen zien, welk een grote figuur Koningin Wilhelmina is geweest. Zij mag zonder twijfel op één lijn worden gesteld met de Vader des Vaderlands en met Prins Willem III, de Koning-Stadhouder.

Na haar troonsafstand in 1948 trok zij zich terug uit het openbare leven. Zij liet haar dochter, Koningin Juliana, regeren geheel volgens eigen inzicht en overeenkomstig de eisen van de tijd, waarin zij leeft. Maar al heeft zij zich sindsdien teruggetrokken in de schaduw der bescheidenheid, zij blijft toch met levendige belangstelling de levensgang van ons volk volgen. Bij een grote ramp, zoals in 1953, bezocht

zij zelf de getroffen en. — Verder wijdt zij haar aandacht aan veel geestelijke arbeid. We eindigen met de bede, door Seerp Anema eenmaal een groot staatsman toegezongen:

Make God haar avond schoon,
Nevelvrij haar zonnedalen
En haar westerkim vol stralen —
Make God haar avond schoon!

H.K.H. Prinses Wilhelmina.
(Foto: J. Merkelbach, Amsterdam)